

Innst. S. nr. 131

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 16 (2005-2006)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2005

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for valgperioden 2001-2005 var følgende:

Medlemmer	Varamedlemmer
Morten Høglund (FrP), leder	Reidar Sandal (A)
Vidar Bjørnstad (A), nestleder	Hans Kristian Hogsnes (H)
Gunn Karin Gjøl (A)	Finn Martin Vallersnes (H)
Julie Christiansen (H)	Lodve Solholm (FrP)
Heidi Sørensen (SV)	Ågot Valle (SV)
Ivar Østberg (KrF)	Morten Lund (Sp)

Etter stortingsvalget ble ny delegasjon valgt av Stortinget 10. november 2005 for valgperioden 2005-2009:

Medlemmer	Varamedlemmer
Svein Roald Hansen (A), leder	Steinar Gullvåg (A)
Laila Dævøy (KrF), nestleder	Tove Karoline Knutsen (A)
Marianne Aasen Agdestein (A)	Morten Høglund (FrP)
Gjermund Hagesæter (FrP)	Lodve Solholm (FrP)
Børge Brende (H)	Ola Borten Moe (Sp)
Lena Jensen (SV)	Lars Sponheim (V)

Det er formelt snakk om tre parlamentarikerkomiteer i denne sammenheng. For det første en *Committee of Members of Parliament of the EFTA Countries*, forkortet EFTA CMP, som består av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de i dag fire EFTA-statene Norge, Island, Liechtenstein og Sveits. Denne komiteen ble formelt opprettet i 1977, men har røtter tilbake til 1963.

Ved ikrafttreden av EØS-samarbeidet 1. januar 1994 opprettet man samme måned en *Committee of Members of Parliament of the EFTA States*, forkortet EFTA MPS, som utgjøres av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de tre EFTA-statene i EØS Norge, Island og Liechtenstein. Her har sveitsiske representanter observatørstatus.

Disse to komiteene møtes sammen. Det gjøres i praksis ikke et skille mellom CMP og MPS hva angår de sveitsiske delegatenes status.

Parlamentarikersamarbeidet i EFTA er hjemlet i Anneks S til EFTA-konvensjonen av 1960, revidert i 2001.

For det tredje er det en egen EØS-parlamentarikerkomité hjemlet i EØS-avtalen. Delegasjonene til denne komiteen fra de tre EFTA-statene i EØS møtes sammen med representanter for Europaparlamentet som har en delegasjon for EØS-samarbeidet. Det har for øvrig vært regelmessige møter mellom EFTA-parlamentarikerne og representanter for Europaparlamentet siden 1981.

Denne EØS-parlamentarikerkomiteen kommer i tillegg til det allerede etablerte, bilaterale samarbeidet mellom Stortinget og Europaparlamentet. Fra 2004 er det én delegasjon fra Europaparlamentets side oppnevnt til begge fora.

Årsrapporten fra EFTA/EØS-delegasjonen for 2004 er gjengitt som Dokument nr. 18 (2004-2005), jf. Innst. S. nr. 173 (2004-2005).

EFTA-parlamentarikerkomiteene

EFTA-parlamentarikerkomiteenes oppgave er å drøfte EFTA-samarbeidets og EØS-avtalens utvikling og europapolitiske emner og virke som et konsultativt

organ overfor EFTAs råd (ministrene). Man drøfter også den politiske utviklingen i de fire EFTA-statene. I forbindelse med de to EFTA-ministermøtene i året avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og regjeringsmedlemmer fra EFTA-statene. Det avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og EFTAs konsultative komité for arbeidslivets parter.

De to EFTA-komiteene CMP og MPS hadde i 2005 møte i Brussel 7. april, i Vaduz 27. juni, i Brussel 30. september og i Genève 29. november (med ny norsk delegasjon). Møtene i juni og november ble avholdt i tilknytning til EFTA-ministermøter, og det var da fellesmøte med ministrene. Nærings- og handelsministeren representerer norsk regjeringsside. Komiteene møtte dessuten EFTAs konsultative komité til felles drøftelse under juni-møtet.

Representantene Bjørnstad, Gjul og Christiansen deltok på besøk i Ankara 17.-18. februar 2005 i EFTA-sekretariatets regi. Emnet var Tyrkia som fremtidig EU- og EØS-medlem og utsiktene til forhandlinger. I møte i EØS' konsultative komité i Tallinn 30.-31. mai 2005 mai deltok delegasjonsleder Høglund som observatør.

I EFTA-parlamentarikerkomiteenes møter i 2005 ble følgende særskilte emner drøftet med ulike ressurspersoner som inviterte gjester:

1. april-møtet:

- Status for Lisboa-strategien for økonomiske og sosiale reformer i Europa etter møtet i Det europeiske råd i mars.
- EUs nye naboskapspolitikk og vurdering av EUs handlingsplaner.
- Haag-programmet 2005-2010 om styrking av samarbeidet om innvandring og asyl.

2. juni-møtet:

- EUs s.k. finansielle perspektiver 2007-2013 og konsekvenser for EFTA og EØS.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandforbindelser (med ministrene).
- Status for EØS ett år etter EU/EØS-utvidelsen (med ministrene).
- EFTAs og den norske finansieringsmekanismen (med konsultativ komité).
- Revitaliseringen av Lisboa-strategien (med konsultativ komité).

3. september-møtet:

- Det indre marked og handelen med tjenester. Det britiske EU-formannskapets prioriteringer og konsekvenser for EFTA og EØS.
- Folkeavstemning i Sveits og konsekvenser for de bilaterale avtalene mellom Sveits og EU.
- 'Public Private'-sikkerhetsdialog, tiltak mot terrorisme og følger for det indre marked.

4. november-møtet:

- EUs handelsforbindelser - EFTA, WTO og transatlantisk handel.
- Utviklingen i EFTAs tredjelandforbindelser.

I tillegg møter komiteenes formannskap, omtalt som byrådet, i forkant av hvert møte i EFTA-parlamentarikerkomiteene for å forberede det forestående møtet. Fra norsk side møtte her delegasjonsleder Høglund, etter valget Hansen, og nestleder Bjørnstad, nå Dåvøy, foruten delegasjonens faste sekretær. I byråmøtet i november ble særskilt drøftet EFTAs overvåkingsorganets budsjett for 2006.

EFTA-parlamentarikerkomiteene ble i 2005 ledet av Morten Høglund, med Franz Heeb, Liechtenstein, som MPS-nestleder og Erwin Jutzet, Sveits, som CMP-nestleder. Svein Roald Hansen overtok som leder i november.

For 2006 ble Heeb, Liechtensteins delegasjonsleder, valgt til MPS-komiteens leder. Eugen David, Sveits' delegasjonsleder, leder CMP.

EFTA CMP, der altså Sveits har fullt medlemskap, har på rotasjonsbasis sveitsisk leder eller nestleder. Når dette er tilfellet, opererer de to komiteene således med ulikt formannskap.

Guðlaugur Thór Thórðarson (Island, Selvstendighetspartiet) ble valgt til nestleder og fungerer i begge komiteene i 2006.

EØS-parlamentarikerkomiteen

EØS-parlamentarikerkomiteen "skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale", heter det i EØS-avtalens artikkel 95. Denne komiteen "kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner". Den skal "særlig behandle EØS-komiteens årsberetning [-] om hvordan avtalen virker og utvikler seg". I hvert møte drøftes således EØS-avtalens utvikling og oppfølging av resolusjoner vedtatt på det foregående EØS-parlamentariker-møtet.

Komiteen har et likt antall medlemmer fra EFTA-siden i EØS og fra Europaparlamentet, for tiden 12 på hver side, hvorav seks fra Norge, som fremgår over. I regelen deltar også en representant for EØS-rådets formannskap som går på omgang mellom EFTA-siden i EØS og EU, for EØS-komiteen og for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Sveitsiske parlamentarikere har observatørstatus.

EØS-parlamentarikerkomiteen møttes i 2005 i Reykjavik 24.-25. april og i Brussel 22.-23. november (med ny norsk delegasjon). I tilknytning til møtet i november hadde komiteen fellesmøte med Europaparlamentets komité for det indre marked og forbrukerspørsmål om tjenstedirektivet.

I parlamentarikerkomiteen ble følgende særskilte temaer drøftet i 2005, under. I tilknytning til rapportene utformes resolusjoner som det voteres over. Det kan også fremmes andre resolusjoner.

1. april-møtet:

Utarbeides i hovedsak av en representant for EFTA-siden i EØS og en for Europaparlamentet:

- EØS-komiteens årsrapport om EØS-avtalens virke i 2004 (Gunnar Birgisson, Island (Selvstendighets-

partiet), Ewa Hedkvist Petersen, Europaparlamentet/Sverige, (sos.dem.)).

- Differensiert arbeidsgiveravgift i Norge (Høglund).
- Ny miljølovgivning og EØS (Guðlaugur Thór Thórdarson, Island (Selvstendighetspartiet)). Utsatt til november-møtet.
- Fri bevegelse av tjenester i EØS – tjenstedirektivet (Diana Wallis, Europaparlamentet/Storbritannia (lib.), Christiansen). Utsatt til november-møtet.
- EU-tiltak mot norsk oppdrettslaks (muntlig presentasjon av Høglund).

2. november-møtet:

Følgende rapporter ble presentert:

- EØS-parlamentarikerkomiteens resolusjoner 2000-2005 (Høglund, Hedkvist Petersen).
- Ny miljølovgivning og EØS (Dagmar Roth-Behrendt, Europaparlamentet/Tyskland (sos.dem.), Thórdarson).
- Fri bevegelse av tjenester i EØS – tjenstedirektivet (Wallis).

Av fjorårets resolusjoner skal særlig fremheves rapporten i november om oppfølging av parlamentarikerkomiteens resolusjoner i den foregående femårsperioden. Den gir en bred oversikt over parlamentarikerkomiteens arbeid så vel som EØS-avtalens virke som sådant.

Resolusjonene blir oversendt EØS-rådets formann, EU-rådets formann, EØS-komiteen, EFTA-landenes parlamentspresident, Europaparlamentets president, utenrikskomité og relevante fagkomité og EFTAs overvåkingsorgans president.

I 2005 ble EØS-parlamentarikerkomiteen ledet av Morten Høglund og fra november av Svein Roald Hansen. Diana Wallis var nestleder. Wallis ble valgt til leder for komiteen for 2006, med Franz Heeb, Liechtenstein, som nestleder.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Tove Linnea Brandvik, fung. leder Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Jon Lilletun, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, vil bemerke at det i relasjon til EØS-avtalen er viktig at Norge utnytter de arenaer som er tilgjengelige, og at den parlamentariske dimensjon således er viktig.

Europaparlamentets stadig viktigere rolle må få konsekvenser for hvordan Norge arbeider med sin europapolitikk. Komiteen mener det arbeidet som gjøres i Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen, er et viktig grunnlag for reell politisk dialog mellom folkevalgte i Norge og i EU.

Komiteen er tilfreds med at arbeidet i EØS-parlamentarikerkomiteen i stadig sterkere grad fokuserer på aktuelle politiske spørsmål for de berørte nasjoner. Komiteen mener en aktiv europapolitikk også må inkludere det parlamentariske samarbeidet, og at dette kan benyttes for å ta opp viktige interesser for nasjonen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 16 (2005-2006) - årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2005 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 26. april 2006

Marit Nybakk
fung. leder

Morten Høglund
ordfører

